

9. **Рубцов И.И.** Криминалистическая характеристика преступлений как элемент частных методик расследования. СПб., 2001. - С. 73.
10. **Коновалов С.И.** Теоретико-методологические основы криминалистики: современное состояние и проблемы развития. - Волгоград, 2001.- С. 101.
11. **Крашенинникова Н.М.** Корреляционные связи в криминалистической характеристике преступления. /Н. М. Крашенинникова //Нижегородский Государственный Университет им. Н.И. Лобачевского. – 2007. – С. 54-75.
12. **Зосіменко В.В.** Аналіз випадків вбивств з використанням гострих предметів у м. Києві як основи для обґрунтування криміналістичної характеристики злочину /В.В. Зосіменко//Судово-медична експертиза. – 2011. - №3. – С. 16-20.

**СТАТИСТИЧЕСКОЕ МОДЕЛИРОВАНИЕ ПРИЗНАКОВ,
ИНДИВИДУАЛИЗИРУЮЩИХ ЛИЧНОСТЬ ПО ПОСЛЕДСТВИЯМ ЕЕ
АГРЕССИВНЫХ ДЕЙСТВИЙ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ОСТРЫХ ПРЕДМЕТОВ
Зосіменко В.В.**

Резюме. В статье приведены результаты статистического анализа случаев убийств в г. Киеве с использованием острых предметов, которые определяют возможность установления взаимосвязи между полом, возрастом преступника с количеством и локализацией повреждений.

Ключевые слова: судебно-медицинская экспертиза, острые предметы, повреждения, статистический анализ, криминалистическая характеристика преступления.

**ESTABLISHMENT OF STATISTICAL RELATIONSHIPS BETWEEN INDICATORS
ANALYSIS OF CASES WITH THE USE OF KILLINGS SHARPS IN KIEV AND
JUSTIFICATION OF CHOICE PREDICTOR (INDICATOR).
Zosimenko V.V.**

Resume. The results of the statistical analysis of cases of murders in Kiev using sharp objects that define the ability to establish the relationship between gender, age, criminal with the amount and location of damage.

Keywords: forensics, sharp objects, damage, statistical analysis, forensic characterization of crimes.

УДК 616 – 001.4/.6 – 036.88 – 079.6:340.6

**АНАЛІЗ СТРУКТУРИ НАСИЛЬНИЦЬКОЇ СМЕРТІ У МИКОЛАЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ
ЗА 2009-2013 р.р. ЗА ДАНИМИ СТАТИСТИЧНОГО ОБЛІКУ МИКОЛАЇВСЬКОГО
ОБЛАСНОГО БЮРО СУДОВО-МЕДИЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ**

Л.Д. Грушенко, С.Є. Косицький

Миколаївське обласне бюро судово-медичної експертизи

Резюме. В статті викладено результати статистичного аналізу випадків насильницької смерті в Миколаївській області за даними річних звітів МОБ СМЕ 2009-2013р.р., які встановили наявність закономірностей у відсотковому співвідношенні основних видів насильницької смерті, а також в співвідношенні досліджуваних нозологій за статтю.

Ключові слова: судово-медична експертиза, насильницька смерть, Миколаївська область, статистичний аналіз, річні звіти.

ВСТУП. Загальновідомо, що здоров'я та життя громадян є невід'ємною складовою соціального, економічного та культурного розвитку суспільства. Як свідчать соціологічні дані, депопуляція в Україні набуває стійкого характеру. В результаті негативних соціально-економічних умов за останні 10 років кількість населення України скоротилось з 52 до 45,5 млн чоловік. Тривалість життя українців в середньому на 10 років менше ніж в країнах Європи і на 18-19 років менше, ніж у Японії. Загальний коефіцієнт смертності в Україні майже в 1,9 разів вище, ніж в країнах Євросоюзу, при цьому рівень смертності від зовнішніх причин в Україні в 2,4 рази вищий, ніж в країнах Євросоюзу. На 50% збільшилась кількість суїцидів. За даними Державної служби статистики України за 2012 рік насильницька смерть, або смерть від зовнішніх причин в Україні складає 5-10% від загального числа, з них 22%- самогубства, смерть від ушкоджень (бійки)- 14,5%, смерть при ДТП- 14%, смерть від випадкових отруєнь і дії алкоголю- 10%, утоплення -7%, падіння- 6%, нападів- 6%, смерть від інших випадкових зовнішніх факторів-20,5%.

Метою дослідження було встановлення вірогідно існуючих закономірностей у співвідношенні різних видів насильницької смерті в окремому регіоні протягом 5 років, співставлення визначених даних з даними Державної служби статистики по всій Україні, а також виявлення наявності або відсутності зв'язків в співвідношеннях за ознакою статі.

Матеріалами дослідження були дані статистичних звітів Миколаївського обласного бюро судово-медичних експертиз (МОБ СМЕ) за 2009-2013рр. по основним видам насильницької смерті. Дані статистичного обліку викладено у відсотковому співвідношенні, що дозволяє дати об'єктивну оцінку співвідношенню і динаміці змін різних видів смерті.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ. Результати статистичної звітності за 2009-2013 р.р. викладені у таблиці 1. Всього було проаналізовано 6205 випадків насильницької смерті. Розподіл випадків проведено 1) за різними видами насильницької смерті; 2) за ознаками статі у визначених нозологіях; 3) за причинною настання смерті. Дослідження проводились шляхом аналізу статистичних даних з їх систематизацією. Наведені діаграми наочно ілюструють зміст досліджень.

Таблиця 1

Нозологічний розподіл насильницької смерті в Миколаївській області за 2009-2013 роки

	Кількість випадків насильницької смерті (люди)		Смерть від тупої травми (%)		Смерть від гострої травми (%)		Смерть від вогнепальної травми (%)		Смерть при падінні з висоти (%)		Смерть при повішенні (%)		Смерть при утопленні (%)		Смерть при ДТП (%)		Смерть від електротравми (%)		Смерть від отруєння алкоголем (%)		Смерть від отруєння чадним газом (%)		Смерть від дії високої температури (%)		Смерть від дії низької температури (%)	
	ч	ж	ч	ж	ч	ж	ч	ж	ч	ж	ч	ж	ч	ж	ч	ж	ч	ж	ч	ж	ч	ж	ч	ж	ч	ж
2009	1366		128/9		53/3,9		14/1,0		62/4,5		291/22		129/9,4		168/12,4		16/1,2		201/14,6		95/7		9/0,7		92/6,7	
	1087/79,6	279/20,4	99/7	29/2	44/3,2	9/0,7	13/0,9	1/0,1	47/3,4	15/1,1	240/18,1	51/3,9	103/7,5	26/1,9	123/9,1	45/3,3	14/1,1	2/0,1	166/12,1	35/2,5	72/5,3	23/1,7	7/0,7	2/0,3	71/5,2	21/1,5
2010	1290		137/10,6		49/3,8		16/1,2		63/4,9		259/20,1		132/10,2		139/10,8		29/2,2		158/12,3		87/6,7		21/1,6		91/7,1	
	1010/78,3	280/21,7	103/8	34/2,6	42/3,3	7/0,5	16/1,2	-	48/3,7	15/1,2	214/16,6	45/3,5	103/8	29/2,2	116/9	23/1,8	24/1,8	5/0,4	127/10	31/2,3	69/5,3	18/1,4	14/1,1	7/0,5	63/4,9	28/2,2
2011	1179		155/13,2		47/4		18/1,5		29/2,5		293/24,9		105/8,9		143/12,1		12/1,0		153/13		85/7,2		17/1,4		81/6,9	
	895/76	284/24	122/10,4	33/2,8	43/3,7	4/0,3	13/1,1	5/0,4	20/1,7	9/0,8	229/19,5	64/5,4	74/6,3	31/2,6	97/8,2	46/3,9	2/0,2	10/0,8	130/11	23/2	70/5,9	15/1,3	10/0,8	7/0,6	58/4,9	23/2,0
2012	1173		117/10		41/3,5		15/1,3		50/4,3		266/24		88/7,5		118/10		8/0,8		161/14		109/9		14/1,2		82/7	
	913/77,8	260/22,2	86/7,4	31/2,6	34/2,9	7/0,6	15/1,3	-	34/2,9	16/1,4	209/18,9	57/5,1	71/6	17/1,5	97/8,2	22/1,8	8/0,8	0	140/12,2	21/1,8	78/6,4	31/2,6	10/0,9	4/0,3	65/5,6	17/1,4
2013	1197		150/12,5		40/3,3		21/1,8		45/3,8		277/23		82/6,9		122/10,2		11/0,9		160/13,4		92/7,7		19/1,6		65/5,4	
	951/79,5	246/20,5	114/9,5	36/3	32/2,6	8/0,7	20/1,7	1/0,1	36/3,0	9/0,8	228/19	49/4	63/5,3	19/1,6	94/7,9	28/2,3	10/0,8	1/0,1	142/12	18/1,4	69/5,8	23/1,9	16/1,4	3/0,2	47/3,9	18/1,5

Викладені в таблиці дані згруповано по чотирьох розділах згідно з причинами настання смерті. Кожен розділ включає підгрупи з різними механізмами заподіяння ушкоджень.

1. Смерть, від повішення та отруєння етиловим алкоголем.

1. Смерть внаслідок повішення (22%-20%-25%-24%-23%)

2. Смерть внаслідок отруєння алкоголем (15%-12%-13%-14%-13,4%)

2. Смерть, що настала внаслідок спричинення тілесних ушкоджень при ДТП (12,4%-11%-12%-10%-10,2%)

3. Смерть, як наслідок агресивних насильницьких дій з боку сторонньої людини:

1. Смерть від травми тупими предметами (9%-11%-13%-10%-12,5%)

2. Смерть від травми гострими предметами (3,9%-3,8%-4%-3,5%-3,3%)

3. Смерть від вогнепальних поранень (1%-1,2%-1,5%-1,3%-1,8%)

4. Смерть, що настала внаслідок дії переважно випадкових зовнішніх факторів:

1. Утоплення (9,4%-10,2%-9%-7,5%-6,9%)
2. Падіння з висоти (4,5%-4,9%- 2,5%-4,3%-3,8%)
3. Отруєння чадним газом (7%- 6,2%-7,2%- 9%-7,7%)
4. Смерть внаслідок електротравми (1,2%-2,2%-1,0%-0,8%-0,9%)
5. Смерть внаслідок дії низької температури (6,7%-7,1%-6,9%-7%-5,4%)
6. Смерть внаслідок дії високої температури (0,7%-1,6%-1,4%-1,2%-1,6%)

При аналізі структури насильницької смерті за досліджувані 5 років встановлені наступні закономірності. Розташування підгруп виконувалось у порядку зменшення кількості випадків.

1. Смерть внаслідок підвищення (2009-22%(18,1 ч-3,9 ж); 2010- 20,1%(16,6 ч-3,5 ж); 2011-24,9%(19,5 ч-5,4 ж); 2012-24%(18,9 ч-5,1 ж); 2013-23%(19 ч-4 ж)). Спостерігається загальна тенденція зроста, а також збільшення числа випадків смерті серед жінок. Співвідношення «чоловіки-жінки» в середньому 4/1.

2. Смерть внаслідок отруєння етиловим алкоголем (2009-14,6%(12,1 ч-2,5 ж); 2010- 12,3% (10 ч-2,3 ж); 2011- 13%(11 ч-2 ж); 2012-14%(12,2 ч-1,8 ж); 2013-13,4%(12 ч-1,4 ж)). Показники відносно стабільні, визначається деяке зменшення випадків смерті серед жінок. Співвідношення чоловіки-жінки в середньому 5/1.

3. Смерть внаслідок ДТП (2009-12,4%(9,1 ч-3,3 ж); 2010-10,8%(9 ч-1,8 ж); 2011-12,1%(8,2 ч-3,9 ж); 2012-10%(8,2 ч-1,8 ж); 2013-10,2%(7,9 ч-1,3 ж)). Показники коливаються в визначеному діапазоні. Співвідношення «чоловіки-жінки» в середньому 3/1.

4. Смерть внаслідок травми тупими предметами (2009-9%(7ч-2ж); 2010- 10,6% (8 ч-2,6 ж); 2011- 13,2%(10,4 ч-2,8 ж); 2012-10%(7,4 ч-2,6 ж); 2013-12,5%(9,5 ч-3 ж)). Показники стабільні, спостерігається зростання у 2011 році за рахунок чоловіків. Співвідношення «чоловіки-жінки» в середньому 3/1.

5. Смерть внаслідок утоплення - (2009-9,4%(7,5 ч-1,9 ж); 2010- 10,2%(8 ч -2,2 ж); 2011- 8,9%(6,3 ч-2,6 ж); 2012-7,5%(6 ч-1,5 ж); 2013-6,9%(5,3 ч-1,6 ж)). Відносна стабільність показників з деяким зменшенням кількості випадків серед жінок у 2012 і 2013 роках. Співвідношення «чоловіки-жінки» в середньому 3/1.

6. Смерть внаслідок отруєння чадним газом - (2009-7%(5,3ч-1,7ж); 2010- 6,7%(5,3 ч-1,4 ж); 2011- 7,2%(5,9 ч-1,3 ж); 2012- 9%(6,4 ч-2,6 ж); 2013-7,7%(5,8 ч-1,9 ж). Відмічено відносну стабільність показників зі збільшенням у 2012 році. Співвідношення «чоловіки-жінки» в середньому 3/1.

7. Смерть внаслідок дії низької температури - (2009-6,7%(5,2ч-1,5ж); 2010-7,1%(4,9ч-2,2ж); 2011- 6,9%(4,9ч-2,0ж); 2012- 7%-(5,6ч-1,4ж), 2013-5,4%(3,9ч-1,5ж)). Відносна стабільність показників. Зменшення випадків у 2013 році. Співвідношення чоловіки-жінки в середньому 3/1.

8. Смерть внаслідок падіння з висоти (2009-4,5%(3,4ч-1,1ж); 2010-4,9%(3,7ч-1,2ж); 2011-2,5%(1,7ч-0,8ж); 2012-4,3%(2,9ч-1,4ж); 2013-3,8%(3,0ч-0,8ж)). Відносна стабільність показників із зменшенням кількості випадків у 2011 році. Співвідношення «чоловіки-жінки» в середньому 3/1.

9. Смерть внаслідок травми гострими предметами (2009-3,9%(3,2ч-0,7ж); 2010-3,8%(3,3ч-0,5ж); 2011- 4%(3,7ч-0,3ж); 2012-3,5%(2,9ч-0,6ж); 2013- 3,3%(2,6ч-0,7ж)). Відносна стабільність показників. Співвідношення «чоловіки-жінки» в середньому 6/1.

10. Смерть внаслідок електротравми (2009-1,2%(1,1ч-0,1ж); 2010-2,2%(1,8ч-0,4ж); 2011-1,0%(0,2ч-0,8ж); 2012-0,8%(0,8ч-0ж); 2013-0,9%(0,8ч-0,1ж)). Відносна стабільність показників. Співвідношення «чоловіки-жінки» в середньому 3/1.

11. Смерть внаслідок заподіяння вогнепальних поранень (2009-1%(0,9ч-0,1ж); 2010-1,2%(1,2ч-0ж); 2011-1,5%(1,1ч-0,4ж); 2012-1,3%(1,3ч-0ж); 2013-1,8%(1,7ч-0,1ж)). Співвідношення «чоловіки-жінки» в середньому 9/1.

12. Смерть внаслідок дії високої температури (2009-0,7% (0,6ч-0,1ж); 2010-1,6% (1,1ч-0,5ж); 2011-1,4% (0,8ч-0,6ж); 2012-1,2% (0,9ч-0,3ж); 2013-1,6% (1,4ч-0,2ж)). Співвідношення «чоловіки-жінки» в середньому 2/1.

Отже, результати статистичного аналізу насильницької смерті в Миколаївській області показали існуючі закономірності в чисельності випадків і співвідношенню за статтю.

Співвідношення за статтю (чоловіки-жінки) складає :

2/1- смерть внаслідок дії високої температури

3/1- у випадках смерті при ДТП, травм тупими предметами, падінні з висоти, електротравмі, утопленні, отруєнні чадним газом, дії низької температури.

4/1- смерть внаслідок підвищення;

5/1- смерть внаслідок отруєння алкоголем;

6/1- смерть внаслідок травми гострими предметами;

9/1- смерть внаслідок вогнепальних ушкоджень.

ВИСНОВКИ

1. Результати досліджень свідчать про те, що за останні 5 років в Миколаївській області мала місце тенденція поступового зниження загальної кількості випадків насильницької смерті (з 1366 до 1173....).

2. За досліджуваний період спостерігається стабільне співвідношення між видами насильницької смерті з незначними коливаннями в окремі роки.

3. При систематизації випадків насильницької смерті за причиною її настання встановлено:

На першому місці (36,3%) знаходяться випадки смерті, що спричинені внаслідок підвищення (22,8%), отруєння етиловим алкоголем (13,5%).

Друге місце (30%) займають такі види смерті, що настала як наслідок дії факторів зовнішнього середовища, або при порушенні правил техніки безпеки - утоплення(9%), отруєння чадним газом (7,5%), падіння з висоти (4%), дія низької (6,9%) або високої (1,2%) температури, електротравма (1,3%).

Смерть внаслідок зовнішньої агресії (15,8%) - травми тупими (10,7%), гострими (3,8%) предметами, вогнепальні ушкодження (1,3%) знаходиться на третьому місці.

Смерть, що настала внаслідок дорожньо-транспортних пригод займає четверте місце (11%).

4. Відсоткове співвідношення випадків насильницької смерті за нозологією у Миколаївській області ідентично відсотковому співвідношенню аналогічних випадків в Україні за даними Державної служби статистики з поправкою $\pm 1-3\%$.

5. Відносна стабільність кількості випадків насильницької смерті свідчить про те, що депопуляція відбувається за рахунок зросту випадків ненасильницької смерті.

Література

1. **Воронов В.Т.** Причинно-системный анализ судебно-медицинских детерминаций /В.Т. Воронов// Практична філософія – 2009. - №4.-С. 31-41.
2. **Давыдовский И.В.** Проблема причинности в медицине М.; Медгиз, 1962. – 232 с.
3. **Мішалов В.Д.** Методологічні питання проектування судово-медичних закономірних зв'язків /В.Д. Мішалов, В.Т. Воронов, Д.В. Мусієнко, І.М. Плахотнюк// Вісник морфології. – 2010. - №16(1). - С. 221-223.
4. **Моисеев В.И.** Философия науки. Философия биологии и медицины; учебное пособие для вузов. - М., ГЭОТАР-Медиа, 2008. – 560 с.
5. **Садовский В.Н.** Система /В.Н.Садовский// Новая философская энциклопедия в 4-х томах. - М.; Мысль. - 2001. - Т. 3.- С. 552.
6. **Матеріали** Державної статистичної служби України.

АНАЛИЗ СТРУКТУРЫ НАСИЛЬСТВЕННОЙ СМЕРТИ В НИКОЛАЕВСКОЙ ОБЛАСТИ ЗА 2009-2013г.г. ПО ДАННЫМ СТАТИСТИЧЕСКОГО УЧЕТА НИКОЛАЕВСКОГО ОБЛАСТНОГО БЮРО СУДЕБНО-МЕДИЦИНСКОЙ ЭКСПЕРТИЗЫ

Л.Д. Грушенко, С.Е. Косицкий

Резюме. В статье приведены результаты статистического анализа случаев насильственной смерти в Николаевской области по данным годовых отчетов НОБ СМЕ 2009-2013г.г. По результатам исследования установлено наличие закономерностей в процентном соотношении основных видов насильственной смерти, а также в соотношении исследуемых нозологий по половому признаку.

Ключевые слова: судебно-медицинская экспертиза, насильственная смерть, Николаевская область, статистический анализ, годовой отчет.

ANALYSIS OF VIOLENT DEATH IN THE MYKOLAIV REGION IN 2009-2013 ACCORDING TO STATISTICS ACCOUNTING OF MYKOLAIV REGIONAL BUREAU OF FORENSIC MEDICAL EXAMINATION

L.D. Grushenko, S.Ye. Kositskiy

Summary. The results of the statistical analysis of violent deaths in the Mykolaiv region according to annual reports of bureaus of forensic medical examination in 2009-2013g.g. The study identifies regularity in the percentage of basic types of violent death, as well as the ratio of studied nosologies by gender.

Keywords: forensics, violent death, Mykolaiv region, statistical analysis, the annual report.